

Ēriks un prakvastonija

ĒRIKS RAISTERS MANĀS ATMIŅĀS

Ar Ēriku atkal satikāmies 1948. g. beigās Vācijā Augustdorfas bēgļu nometnē, kur bija mana pirmā darba vieta pēc Minsteres universitātes Medicīnas fakultātes beigšanas. Ar Ēriku dzīvojām blakus barakās, viņš bija latviešu laikraksta "Nedēļas apskats" redaktors. Kādu dienu 1949. g. sākumā Ēriks man teica: "Ei, dakter, atnāc šovakar septiņos uz redakciju. Būs dibināšanas sapulce."

"Kādas dibināšanas?"

"Atnāc, tad redzēsi," Ēriks viltīgi pasmaidīja.

Darbā tiku aizkavēts, tādēļ ieradās vēlāk par norunāto laiku. Redakcijai ierādīta telpa, kas bija lielāka par parasto bēgļu istabu, mudžēja no jau iesilušiem viesiem. Uz galda bija degvīna un alus pudeles, daļa jau pustukšas, "zakuska", galvenokārt silķes ar rupjmaizi. Kņada, troksnis, citam citu mēģinot pārkliegt, bija tāds, ka ausis plēsa vai pušu. Ēriks pakāpās uz galda (tāda bij viņa paraža, kad gribēja ko teikt), pieskandināja degvīna pudelei. Visi apklusā, un Ēriks sāka savu runu: "Draugi un viesi! Mēs te esam sapulcējušies literāti, aktieri un visādi citādi, vairāk vai mazāk pazīstami, no dažādām vietām nākuši, lai sapazītos vēl tuvāk. Lieku priekšā dibināt tautiešu brālību līdzīgu "Zaļai Vārņai" Rīgā, lai saistītos vēl dziļākām draudzības saitēm."

Pavēros apkārt: te bija mazā Elza Kezbera, Pēteris Aigars, Vilis Lesiņš, aktieri Olģerts Parnickis, Pēteris Lauks, Kārlis Kuzulis ar savu Bronu (sauktu Brunis), dekorātors Ēvalds Dajevskis, saukts Dajums, ar kundzi Helgu Gobzini, Maiga Damroze, nometnes tirgotājs – invalīds ar karā zaudētu kāju Raimonds Daniševskis, fotogrāfs Alberts Vilkins ar kundzi. Ēriks tikko bija precējies, un vienmēr visās izdarībās klāt bija arī Ērika Elvira, dažreiz arī viņas draudzene Ērenpreisa kundze, velosipedu rūpnieka Ērenpreisa sieva.

Ērika priekšlikumam par brālības dibināšanu visi vienbalsīgi, cits skaļāk, cits klusāk, piekrita. Nu bij jāizvēlas brālības nosaukums. Sekoja dažādi priekšlikumi. Beigās palika divi: Fraternitas Flederonia

un Fraternitas Prakvastonia, par kuriem nācās balsot. Beigās palika pie Prakvastonias. Par prakvastonu prakvastu vienbalsīgi ievēlēja Ēriku. Viņam taču bij piedzīvojumi, esot "Zaļās vārņas" prefektam. Kā jau visām brālībām, vajadzēja izvēlēties trīs krāsas. Ēriks ieteica šīs trīs: melns-melns-melns. "Paskats uz dzīvi pašreiz it trūvīgs. Kad būsīm atkal Latvijā, varēsīm apmainīt pret ko labāku." "Lillā gan nevajadzētu likt, tas rīmējas ar vienmēr pillā," kāds ieminējās. Tā nu palika pie melns, melns, melns. Brālība nu bij nodibināta, un varējām svētīt tās dibināšanu. Troksnis un kņada atsākās pilnā sparā. Dažs labs sadzēra tuvbrālības, saķērās elkoņos, tad sabučojās, kamēr citi dziedāja "draugi esam, draugi būsīm, draugi mūžam paliksīm".

Tā nu prakvastoni tikās it pabieži: apmēram reizi nedēļā, kopīgi "sastīķēdami polšu", ko piegādāja Raimonds. Bija arī iemesli: vai nu vārda vai dzimšanas diena, vai citi kādi sagudroti iemesli un svētki. Viens otrs pa reizei nolūza, taču nekad neredzēju Ēriku piedzērušos, bet iesilušu pilnu visādiem stīķiem un niķiem, visādām ēverģēlībām gan. Ar Ēriku kopā nekad nebija gaŗlaicīgi. Palaikam tika nolasīti kādi jaunuzrakstīti "liderīgi" dzejoļi vai kādi citi rakstu gabali.

1949. g. augustā braucām ap-sveikt dzimšanas dienā Jāni Jaunsudrabiņu uz viņa "Mēnesnīcu" Vestfālē. Apsveicējos bij plkv. Janums no Latviešu padomes, Ēriks no Preses biedrības, Pēteris Aigars no Penkluba, Grīnbergs no avīzes "Nedēļas apskats" un es no bijušiem grēveniešiem. Priekšā jau bija Jaunsudrabiņa meita un znots – Līlija un Vilis Štepleri. Kopā pavadījām jauku pēcpusdienu Mēnes ezera krastā.

Pēdējo reizi – tas bij 1950. g. sākumā – Ēriku un Elvīru redzēju Ventdorfas izceļošanas nometnē,

Ēriks un prakvastonija

1999.10.02 Laiks

KĀRLIS ZVEJNIEKS